

אין שום מקום לעיגולי פינות ולקיצורי דרך בעבודת ה', כי אי אפשר להפסיד מקיום מצוותיו ית'!!!

שאם רואים אדם שנראה יר"ש אמיתי ועובד ה', אבל אינו עוסק (- בהשתדלותו לפרנסה) באמונה, צריך להרחיק ממנו בכל מיני הרחקות, כי עיקר היראה והצדקות הוא בממון. ומסיק בזה"ל: "הכלל הזה נקוט בידך, מי שאינו רוצה ליהנות בממון של חבריו, ומכל שכן שאין רוצה בממון של גזל או ממון של גניבה, ומשאו ומתנו הוא באמונה, הוא איש צדיק וישר בודאי", עכ"ל. ועי' שם, שהביא עובדא נוראה בזה.

ובעונותינו הרבים רואים הרבה אנשים כשרים, שכשבא לעניני ממונות הם ממש מאבדים את עצמם, וכל אחד ואחד מורה היתר לעצמו לעשות כמה שקרים וקנוניות. ודרך הלצה אומרים העולם, שהלשון 'מורה היתר' הוא שכל אחד ואחד נעשה 'מורה הוראה', והוא מרגיש שהוא יכול לפסוק לעצמו, והאמת היא שאפילו אם הוא רוצה לעשות כראוי, הלא הוא הלא משוחד, והשוחד יעזור עיני חכמים, והוא נופל ונכשל בממון שאינו כשר ח"ו, וכשיש שאלה צריך לשאול לדיין ומורה הוראה אמיתי, לעשות כדת וכדין.

ולא רק שקר ומרמה באופן גס וישיר, אלא גם אם האדם יוצא מהתפילה לפני סוף התפילה כדי לעשות איזה ביזנעס, והוא במצב של 'לא עלינו', שלא נשאר בביהכ"ס לתפילת 'עלינו'... הנה אינו מאמין כראוי, כי אם היה מאמין בשלימות שהכל ממנו, הלא 'אין אדם שומע לי ומפסיד' (דבר' פד, ה).

וידועים דברי הרמב"ן (בראשית יט, כט) שמבאר את ענין הצלת לוט מסדום, שזה לא היה בזכותו, כי היה עוד אנשים כמותו. אלא משום שבא לסדום ע"י שיצא עם אברהם אבינו ע"ה מאור כשדים, ואף שהיה שלא לשמה, כי חשב שלא יהיה לאברהם אבינו זרע, והוא יהיה היושר, ומ"מ היה זה חסד עם אאע"ה, ולא יתכן שיצא נזק והפסד ותבוא רעה מקיום מצות ה'.

ולפעמים נראה לו להאדם, כאילו יהא איזה הפסד מקיום מצוה, ואינו אלא עצת היצר ובלבול ודמיון, ואף אם באמת נגרם לו הפסד, האמת היא שהיה מפסיד גם בלא"ה, ואינו לא מעלה ולא מוריד, אלא שהקב"ה סיבב לו שיבוא לו ההפסד ע"י מצוה כדי שיהא לו שכר ע"ז, אבל גם לולי המצוה היה לו כל ההפסד כולו, וע"י שלימות האמונה, מסתלק הנסיון מזה, שיודע שהכל ממנו ית"ש.

« ע"י חוזק האמונה יכול האדם לעמוד בהתמודדות קשות ומורכבות!! »

וכמו"כ, ע"י חוזק האמונה יכול לעבור גם עיתות צרה וצער ח"ו, כי הוא יודע שהוא ממנו ית"ש, והוא מתעורר לחיזוק בתשובה ובעבודת השי"ת, ומתעורר להבין ולהתבונן מה ה' אלהיך שואל מעמך. וידועים דברי הגר"א (בספר דברי אליהו פרשת וילך) עה"פ וְאֵנֹכִי הִסְתַּר אֶסְתִּיר פְּנֵי בְּיֹם הַהוּא וְגו' (דברים לא, יח), ומהו כפל הלשונות הסתר אסתיר.

וביאר, כי הנה כשישראל בצרה ח"ו מיד מתפללים ומתחננים להקב"ה והקול קול יעקב, וע"י התפילה משברין המחיצות של ברזל בין ישראל לאביהם שבשמים, ולפעמים כאשר הקב"ה רוצה ח"ו להעניש את

« האם נגעי בתים מצביע על דבר טוב או להיפך?? »

כתוב בפרשה כי תבאו אל ארץ כנען אשר אני נתן לכם לארץ ונתתי נגע צרעת בבית ארץ ארץ ארץ ארץ (ויקרא יד, לד), ואי' במדרש (ויקרא יד, ו) בזה"ל: "תני ר' חייא, וכי בשורה היא להם שהנגעים באים עליהם. תני רבי שמעון בן יוחאי, כיון ששמעו כנענים שישאל באים עליהם, עמדו והטמינו ממונם בבתיים ובשדות. אמר הקב"ה, אני הבטחתי לאבותיהם שאני מכניס את בניהם לארץ מלאה כל טוב, וכו', מה הקב"ה עושה, מגרה נגעים בביתו והוא סותרו ומצא בו סימא (-אבן טובה), עכ"ל.

בספר דעת זקנים לבעלי התוספות הקשו, שלכאורה צ"ע בזה ממה שאמרו עוד חז"ל הק' (ויקרא יד, ט) בזה"ל: "...אדם אומר לחבירו השאילנו קב חטים, ואמר לו אין לי, קב שעורים, אין לי, קב תמורים, אין לי, אשה אומרת לחברתה השאילנו נפה, היא אומרת אין לי, השאילני כברה, ואומרת אין לי. מה הקב"ה עושה, מגרה נגעים בתוך ביתו, ומתוך שהוא מוציא את כליו הבריות רואות ואומרות, לא היה אומר אין לי כולם, ראו כמה חטים יש כאן, כמה שעורים כמה תמורים יש כאן, לווט ביתא באילן לוטיא", עכ"ל.

הרי לנו מפורש, כי נגעי הבתים אינם בשורה טובה וחסד, אלא להיפך, הם מהים עונש למי שנמנע מלהשאיל כליו לחבירו בתואנות שוא. כיצד יתיישבו איפוא דברי המדרש אלו עם אלו. והניחוהו בקושיא.

בעל הערוך השלחן הוסיף להקשות, שוכי אין להקב"ה דרכים אחרות איך לתת לבני ישראל את המטמון רק ע"י נגעים.

אלא תירץ, כך היא מדתו של הקב"ה, מאהבתו את בניו, אף כי מייסרם ביסורים קשים, מכל מקום אין כוונתו שיתייסרו חלילה, אלא להחזירם למוטב. לפיכך גם הצרות והרעות סופן שיתהפכו לטובה, (כמכירת יוסף שעל ידה הגיע למלכות וכל טוב) ומעז יצא מתוק, כן כאן, נגע צרעת היא אכן בשורה רעה נגע בבית, אמנם במשך הזמן יתהפכו הדבר לטוב וימצא שם מטמון. הוי אומר, אם לא היו חוטאים היו מוצאים בלי צער כלל, ועכשיו שחטאו ימצאו בצער, אבל מכל מקום הסוף יהיה לטובה ולברכה.

וכן הוא כל יסורי האדם הכל לטובתו, שע"י היסורים מתכפרים לו עונותיו, כמו שאמרו במדרש (תנחומא פ' יתרו) "...וצריך האדם להיות שמח ביסורין יותר מן הטובה, שאפילו אדם בטובה כל ימיו לא נמחל לו עבירות שבידו, ובמה נמחל לו, ביסורין. ר אליעזר בן יעקב אומר, הרי הוא אומר מוסר ה' בְּנֵי אֵל תִּמְאָס וְאֵל תִּקַּץ בְּתוֹכָהֶן (משלי ג, יא), וכו', מי גרם לבן זה לרצות את אביו, הוי אומר זה יסורים וכו', ור' נחמיה אומר, חביבין היסורים שכשם שקרבנות מרצין כך היסורין מרצין", עכ"ל המדרש.

« מהו עיקר המבחן, האם יש לאדם יראת שמים! »

ונראה לומר, דהתורה הק' רוצה ללמדנו יסוד גדול וחשוב בעבודת השם, ונקדים בדברי הקב הישר שכתב דברים נוראים (פרק נב), שעיקר הבחינה לאדם אם יש לו יראת שמים הוא בישרותו בעניני ממונות, וכתב

כתוב נביא על בניית בית המקדש הראשון ותשלם כל המלאכה (מלכים א' ז, נא), ודרשו על כך חז"ל (בילקוט שמעוני רמז קפו), "מלמד שכל האומנים שהם בונים בו, לא מת אחד מהם, ולא חלה אחד מהם, ולא נשבר מגרופית ולא קרדום, ולא חש בעיניו, ולא נפסק כלי מלאכה, ולא נשבר אחד מהם".

אכן, נס ופלא, מוסיף הילקוט ואומר, שאם תתמה על הדבר, הכיזד יתכן שכך קרה, ואף לא אחד מן האומנים חלה, ולא נשבר מגרופית, וכו', אשיב לך שגם לכבודו של בשר ודם עשה השי"ת כך, והראיה שכל המצרים שעלו ממצרים לארץ ישראל, לקבור את יעקב, לא נפסק איזור של אחד מהם, ועל בנין ביהמ"ק אתה תמה שנעשה כן.

אחד הלקחים שיש ללמוד מכך הוא, שמקיים מצוות לא מפסידים לעולם. שהרי כמה תירוצים עולים לפעמים בליבו של אדם כדי להסביר לעצמו מדוע הוא אינו עושה מצוה פלונית, ומדוע אינו מתעסק בקיום רצונו יתברך, התירוץ הראשי נסוב בדרך כלל על כך שאם יעשה את המצוה, הוא עלול להינזק. ומקוצר דעתנו אנחנו מתעכבים אפילו על דברים חסרי ערך כמו שאם אתעסק במצוה ייקרעו לי המכנסיים או החולצה, או יישבר לי מכשיר פלוני. והילקוט בא ומעיד, שכל אלו שהתעסקו במצוה, לא רק שלא נתקפו במחלה כלשהי, ולא מת אחד מהם, אלא גם הנזקים הקטנים ביותר לא קרו אצלם.

נס גלוי נוסף אירע בבית המקדש, והוא נמנה במשנה (אבות ה, ה), הראשון מבין עשרה הנסים המופלאים שאירעו לאבותינו, לא הפילה אשה מריח בשר הקודש, כדי להבין את הנס לעומקו, נקדים את דברי המשנה (יומא פ"ב) "עוברת (-אשה מעוברת) שהריחה מאכילין אותה (אפילו ביום הכיפורים) עד שתשיב נפשה". ורש"י הק' מבאר שם, ש'העובר מריח ריח התבשיל, והוא מתאוה לו, ואם אינה אוכלת שניהם מסוכנים'. וכמו"כ מבואר שם, שם נתאוותה לאכול מבשר קדשים, חייבים להאכילה אותו, כי פיקוח נפש דוחה כל התורה כולה. ועל כך כתוב במשנה, שנעשה נס בבית המקדש שמעולם לא הפילה אשה מריח בשר הקודש.

ולכאור צריכים להתבונן, מדוע נעשה נס זה, הלא אם תתאוה האשה מותר להאכילה, ואין חשש שיקרה אסון. כמו כן ניתן לשאול, מדוע לא עשה הקב"ה את הנס בצורה כזו שאשה מעוברת לא תריח כלל את ריח בשר הקדשים, למה היא צריכה להגיע למצב של גירוי כתוצאה מההרחה, ולאחר מכן לעשות לה נס שלא תפיל.

תירוץ נפלא ומאיר עיניים מצאנו במשנתו של

הגאון רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל, (בספרו רוח חיים על אבות), שבזה רצה הקב"ה להעביר מוסר השכל לכלל ישראל, שקיום התורה אינו מזיק לבריאות האדם, שמדבר מצוה לא תצא תקלה, האשה באה לעזרה לראות את פני ה', הקרבנות הועלו לריח ניחוח לה', ולא ייתכן שמתוך כוונה לקיים מצוה יצמח מכשול.

המסקנה מנס זה מקיפה ביותר, ונוגעת לכל מעשה של קדושה, בכל ימות השנה, והוא שלדבר קדושה אין השלכות שליליות, ממעשה הנובע מכוונה טהורה, לא ייגרם נזק לא לעושה מצוה ולא לאחרים, ועל זה נאמר (פסחים ה.) שלוחי מצוה אינם ניזוקים.

ולפי זה אפשר להבין, למה הביא הקב"ה את האוצרות לכלל ישראל דרך להרוס את הבית, כי זה היה בכוונה תחילה ללמד את בני ישראל, שאין מפסידים מציות למצוות השי"ת, ואפי' אדם שהורס את ביתו הנגוע בצרעת והרגשתו היא הרגשת ויתור והקרבה למען מצות ה', אך לאמתו של דבר, הטוב נמצא בזה גופא, ויש שזכר לפעולתו ופיצוי לקרבנו.

ישראל אזי עושה שיחשבו שהוא מקרה ודרך העולם, וממילא מתרפים מלהתפלל ולבקוע שערי שמים, וחושבים כי אינו מהשגחתו ית"ש רק מסדרי הטבע ודרכיו, ועל זה אמר "ואנכי הסתר", ומה מסתיר, את "אסתיר פני מהם", שאין מרגישים שיש כאן 'אסתיר פני מהם', שלא יבינו שממנו ית"ש הא העונש ע"י שהסתיר פניו ממנו, ולא יבקשו רחמים, כדי שיקבלו עונשם, ע"כ.

ובדידי הוה עובדא, לפני כמה שנים, כאשר הכולל היה במצב קשה, ודיברתי על זה עם יהודי מסוים, והבטיח לי לתת סכום נכבד מאוד, ואמר לי לבוא בשעה 6:30 בערב. אז אמרתי לו שזה בלתי אפשרי כי אני צריך להיות אז בכולל לתפילת ערבית, כי לא רציתי להפסיד תפילה ביני עמודי דגריס. אז אמר לי, שהוא ישאיר לי את הטשעק עם אחד מן העובדים במשרדו. וכאשר באתי אחרי תפילת ערבית, הלה כבר לא היה שם.

למחרת התקשרתי שוב לשאול מתי אוכל לבוא, וקבענו זמן. וכשבאתי, נתן לי סכום כפול ממה שאמר ליתן לי בהתחלה. וראיתי במו עיניי שלא יתכן להפסיד אם עושה מצוה כראוי ובשלמות. ואף שיכולתי להתפלל ערבית אח"כ, מ"מ כיון שהרגשתי שתפילה בכולל יהיה יותר כראוי, לא הפסדתי כלום, ואדרבה הרווחנו בכפלים.

ובאמת כשנתבונן נראה את עוצם הטעות בזה, כי הלא הקב"ה נותן חיים, ומאן דיהיב חיי יהיב מזונם, וכל החיות שלנו הוא מהקב"ה, ובלא"ה אנו תלויים על הקב"ה בכל פרט ופרט, ואיך יעלה על הדעת לחשוב כוחי ועוצם ידי עשה לי את כל החיל הזה.

ומספרים, שפעם אחד היה בחור בישיבת כפר חסידים, שניגש אל המשגיח הגה"צ רבי אליהו לאפיאן זצ"ל, ואמר לו שרוצה לילך לאוניברסיטה ללמוד אומנות ומלאכה, כדי שאחרי חתונתו יוכל למצוא עבודה ויהיה לו פרנסה, ויוכל לפרנס את משפחתו בהמשך השנים. אמר לו המשגיח ומי אמר לך שתמצא שידוך ותחתן, הפסיקו הבחור בשאגה, למה שהמשגיח יקללני, אמר לו ח"ו איני מקלל, רק שאלתי מנין לך, אמר הבחור בעזרת ה' אני מקוה שה' יעזור ונמצא שידוך. המשיך המשגיח ושאל, ומי אמר לך שיהיו לך ילדים, אמר לו אני מקוה לה' שיתן לי בנים ובנות. המשיך ולא הרפה המשגיח ושאל ברוב חכמתו, ומנין לך שתחיה עד אז, אמר הבחור אני מקוה לה' שנאריך ימים ונחיה ונזכה לגדל בני ובנות. או אז ענה המשגיח לעומתו ושאל אותו 'הגע בעצמך, אתה מאמין בהקב"ה שיתן לך חיים, ויתן לך שידוך ואשה כשירה, ויתן לך בנים ובנות, הכל אתה מאמין בה', ואינך מאמין שיוכל ליתן לך גם פרנסה...'

ועפ"ז המליץ המשגיח ביאור בכוונת דברי הגמ' (סוטה מה:): "כל מי שיש לו פת בסלו ואומר מה אוכל למחר, אינו אלא מקטני אמנה". ולכאורה למה נקרא קטני אמנה, והלא אין לו אמונה כלל, ולמה אמרו שיש לו אמונה קטנה. וביאר המשגיח כי האדם הזה הלא דואג על מה שיהיה למחר, ומנין לו שיחיה עד מחר, רק הוא מאמין בהקב"ה, אלא שהוא מקטני אמנה, הוא מאמין שיחיה, ואינו מאמין שיהיה לו מה לאכול...'

ובזה יבואר טעם מש"כ בספרים הקדושים (שלי"ה ווי העמודים פ"י בשם ספר חסידים בסיון תר"ג שכתב בשם רבינו סעדיה גאון. קב הישר פמ"ו) שמי שאינו נקי מגזל אין תפילתו נשמעת, והוא מהדברים המעכבים את התפילה. וע"פ הנ"ל מובן מאוד השייכות, כי ענין התפילה הוא ההכרה שהכל ממנו ית"ש, ומי שאינו נזהר בכשרות הממון, הרי זה אות ומופת שאינו מאמין שהכל ממנו ית"ש, אלא חושב 'כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה', וא"כ מה לו להתפלל, ואין עולה תפילתו ואינה נשמעת רח"ל.